

1. Ainevaldkond kunstained.

1.1. Kunstipädevus

Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesiste kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

Põhikooli lõpetaja:

- on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab oma loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle; oskab kujundada oma arvamust ning väljendada oma emotsioone;
- väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb kunstide individuaal- ja koostööprojektides ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust.
- väärtustab, hoiab ning arendab Eesti kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust.

1.2. Ainevaldkonna ja õppeaine kirjeldus

Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena.

Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- teadmised kunstidest (analüüs);
- erinevate kunstide seostamine (süntees);
- ainealane (verbaalne) keel;
- loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Kunstiõpetus

Kunstiõppe siht on arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutavas maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- uurimine ja oma ideede arendamine;
- väljendusvahendite loov rakendamine;
- mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele annavad aluse õppekäigud muuseumidesse ja galeriidesse. Kunstiajaloost näidete valikul lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ja visuaalsest kultuurist Eestis.

Muusikaõpetus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- laulmine;
- pillimäng;
- muusikaline liikumine;
- omalooming;
- muusika kuulamine ja muusikalugu;
- muusikaline kirjaoskus;
- õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega.

Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus. Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti.

Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises. Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- rõhutada musitseerimise osatähtsust;

- julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute
- kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

1.3. Üldpädevuste kujunemine õppeaines

Kunstide valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu.

- Väärtuspädevus - kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust, toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Loominguline tegevus õpetavad teadvustama, hindama erinevaid ideid ja seisukohti.
- Sotsiaalne pädevus - rühmatööd, arutlused ja esitlused kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist.
- Enesemääratluspädevus - loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut.
- Õpipädevus - kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu. Siinsed probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.
- Suhtluspädevus - kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine, võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist.
- Matemaatikapädevuse - selle arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.
- Ettevõtlikkuspädevus - ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetab õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi.

1.4 Lõiming

1.4.1 Lõiming teiste ainevaldkondadega

Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa.

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi:

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

- sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
- emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
- loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
- matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
- käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
- kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

1.4.2 Läbivad teemad

- Väärtused ja kõlblused. Kultuuriline identiteet - õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

- Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.
- Tehnoloogia ja innovatsioon on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetulevat inimese kujunemist.
- Tervis ja ohutus - kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele.
- Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.
- Teabekeskond .Keskkonna ja jätkusuutlik areng - hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

2. Kunstiõpetus

2.1 Õppe ja kasvatusesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunnetab ja arendab oma loominguulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpituid teadmisi ja tehnikaid;
- kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- analüüsib kunstiteoseid ja visuaalset keskkonda, kasutades põhikoolis omandatud ainealast terminoloogiat, ning põhjendab oma arvamust;
- märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Põhikooli lõpuks teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas.

2.1.1 Hindamine

Hinnet kujundavad :

- töö puhtus;
- viimistlus;
- loovus ja omanäolisus;

- erinevate töövahendite õige kasutus;
- õpitu rakendamine praktilistes töödes;
- töö õigeaegne esitamine.

Hindamise kriteeriumid kunstiopetuses

Hinne “5” - praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine. Väärtustab enda ja teiste loomingut. Töö on puhas ja korrektne. Töö on esitatud õigeaegselt.

Hinne “4” - praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest. Töö veidi määratud või “toores”. Töö on esitatud hiljem.

Hinne “3” - praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist. Suhtumine oma töösse hooletu. Töö on must ja lohakas. Esitamise tähtaeg on möödunud.

I kooliaste

2.2.1 Taotletavad pädevused I kooliastmes

Õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

2.2.2 Kunstiõpetuse ainekava I klassile

Teema	Õppesisu	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.</p> <p>Disain ja kirjaõpetus.</p> <p>Vestlused kunstist.</p>	<p>Inimese kujutamine: täisfiguur eestvaates, portree eestvaates. Eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis) kujutamine joone ja silueti abil. Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaelusemetega (ruumiliselt voolimisel ja meisterdamisel ning tasapinnaliselt joonistamisel ja maalimisel figuride ülesehitamise ühe võttena).</p> <p>Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet). Meeleolu väljendamine värvidega.</p> <p>Meisterdamine.</p> <p>Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Plakatikujundus. Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödese.</p> <p>Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p> <p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid. Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne). Voltimine: karbid, loomad, inimesed jne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Oskab kasutada ohutult töömaterjale, -vahendeid ja kunstitehnikaid loominguks eneseväljenduseks. Oskab kasutada kääre ja paberist šablooni järgi ise detaile välja lõigata. Oskab liimiga katta pindu ja teeb liimimistöid korrektselt, hoides puhta töö ja töölauda. Oskab kujutada figuure. Peab silmas pildi kompositsioonireegleid. Oskab teha kollaaži ja voltida paberit. Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada. Märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas. 	<p>Loodusõpetus - looduse, inimese kujutamine. Elus- ja eluta looduse kujutamine.</p> <p>Matemaatika - geomeetrilised kujundid. Ruumiliste kujundite pinnalaotuste meisterdamine, tasapinnalised kujundid, mustrite kompositsioon geomeetrilistest kujunditest. Tasapinnalised ja ruumilised kujundid.</p> <p>Emakeel - õigekiri kutsete, kuulutuste tegemisel, teemakohased jutukesed, ristsõnad, luuletused, kutse, õnnitluskaardi, teate kujundamine, piltjuttude koostamine.</p> <p>Muusikaõpetus - meeleolu loomine tunnis, muusika kuulamine tööle sobiva meeleolu loomiseks.</p> <p>Inimeseõpetus - käitumine kodus, koolis, tänaval; töölauda korrashoid, liiklus tänaval</p>	<p>Matkapäev, jõuluhommik metsas, projektipäevad, talvelaager- erinevate värvide ja kujundite leidmine looduses. Terviklikkuse tajumine (ära tundmine).</p> <p>Spordipäev- liikuva objekti (figuuri) jälgimine, proportsioonide vaatlus.</p> <p>Loodusainete päev - stendi kujundamine.</p> <p>Teatriskäik- süžee jälgimine ja kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne.</p> <p>Luule- ja lauluvõistlus- Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine.</p> <p>Isade- ja emadepäev- portreede joonistamine. Kutsete kujundamine.</p> <p>Jõulupeod- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Koolimaja kaunistamine.</p> <p>Õpilastööde näitus- õppeaasta silmapaistvate õpilastööde väljapanek. Erinevatest objektidest ühtse terviku loomine.</p>

	<p>Maal. Kattevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Maalilise pinna saamine kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž rebituna värvipaberitest ja/või makulatuurist.</p> <p>Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.</p>			<p>Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus - stendi kujundamine, jutu illustreerimine.</p> <p>Stiilipäev- stendi kujundamine. Kostüümikavandite joonistamine. Lavakujundus. Keskkond ja säästev areng.</p> <p>Emakeelepäev- stendi kujundamine.</p> <p>Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine. Rahvuskultuuri elementide ja sümbolika detailsem tutvumine ning nende elementide kujutamine loomingus.</p> <p>Playback – koolimaja kaunistamine.</p>
--	---	--	--	--

2.2.3 Kunstiõpetuse ainekava II klassile

Teema	Õppesisu	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus.</p> <p>Disain (kujundus, kujundamine)</p> <p>Vestlused kunstist</p>	<p>Inimese kujutamine: portree eestvaates, täisfiguur eest- ja külgvaates, eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis ja liikumises), eluta looduse (kivid, vesi jne) kujutamine; vormi ülesehitamine geomeetriliste kujundite abil.</p> <p>Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violet); helestamine ja tumestamine; meeolelu väljendamine värvidega. Pea- ja kõrvalelemendid ning taust; rütm, rühmitamine. Suuruse näiline vähenemine kauguses;</p> <p>Tarbevormid; etenduse kujundus; raamat kui kunstiobjekt.</p> <p>Kunst ümbritsevas keskkonnas; kaaslaste tööde vaatlus, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse; rahvakunst. Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurusuhteid; kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes; arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel; eristab sooja ja külma koloriiti; saavutab kompositsiooni tasakaalu; eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni; suhtub mõistvalt enda ja teiste töödesse. 	<p>Inimeseõpetusest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;.</p> <p>Emakeel-pildi kirjeldamine, õnnitlus-kaartide kirjutamine; Rahvakunst. Koomiks.</p> <p>Loodusõpetusest lähtudes teadvustatakse inimese kuulumis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.</p> <p>Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist; sümbolid ja meetodid.</p> <p>Käsitööst lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess,</p>	<p>Õpimapi koostamine: õpilane kogub õpitud tehnikas teostatud tööd mappi. Mapp sisaldab tunnitöid</p> <p>Matkapäev - erinevate värvide ja kujundite leidmine looduses. Terviklikkuse tajumine (ära tundmine).</p> <p>Spordipäev- liikuva objekti (figuuri) jälgimine, proportsioonide vaatlus.</p> <p>Loodusainete päev- stendi kujundamine.</p> <p>Teatriskäik- kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne. Stendi kujundamine.</p> <p>Luule- ja laulvõistlus- lavadekoratsioonid, kutsete ja kavade kujundamine. Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine.</p> <p>Isade- ja emadepäev- portreede joonistamine. Kutsete kujundamine.</p> <p>Jõulupeod- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine.</p> <p>Näidendite päev/ nädal- Kutsete, kavade ja plakatite kujundamine.</p> <p>Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus- stendi kujundamine, jutu illustreerimine. Joonistamine. Lavakujundus.</p>

	<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Skulptuur-voolimine savist või muust pehmest materjalist; erinevate tekstuuride loomine; meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne); voltimine (karbid, loomad, inimesed jne). Maal-maalimine kattevärvidega (guašš jt) spontaanselt ja läbimõeldumalt; töötamine värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž. Graafika-joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega; punkti ja joone kasutamine mustrite loomiseks;</p>		<p>tehnoloogiad ja tehnikad).</p> <p>Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust. ja koordineerimist.</p>	<p>Emakeelepäev- stendi kujundamine. Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine.</p>
--	--	--	---	---

2.2.4 Kunstiõpetuse ainekava III klassile

Teema	Õppesisu	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus</p> <p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus</p>	<p>Inimene kui graafilise kujutamise keskne objekt. Lihtsamate anatoomiliste vormide kujutamine. Inimfiguuri põhiproportsioonid ja mahtude jaotumine. Näotüüp ja näoosade põhiproportsioonid.</p> <p>Eluslooduse (loomad, linnud, liblikad jne) iseloomulikus asendis ja liikumises, eluta looduse (kivid, vesi) ja tehivormide (ehitised, sõidukid jne) kujutamine joone ja silueti abil.</p> <p>Töö geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaeluga.</p> <p>Joonte omadustega tutvumine. Tegelikud ja illusoorid jooned. Joonekompositsioon. Heledad jooned tumedal pinnal. Joonte orientatsioon (vertikaal- ja horisontaaljooned, sirg- ja kõverjooned). Joonte kvaliteet. Joonetugevus väljendusvahendina. Pidev- ja katkendjoon. Joonlaua kasutamine.</p> <p>Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad II astme värvid (oranž, roheline, violett). Helestamine ja tumestamine ning külmad ja soojad toonid. Meeleolu väljendamine värvidega. Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted). Pea- ja kõrvalelemendid ning taust. Pildi üksikosade tasakaal. Rütm, rühmitamine ning osaline</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kujutab inimest (täisfiguuri ja nägu, paigal ja liikumises) omal viisil temaatilistes kompositsioonides; • valib ümbritsevate objektide (inimesed, loomad-linnud, taimed, kivid, ehitised, sõidukid jne) iseloomulikud jooned ja kujutab neid oma võtetega; • ehitab (joonistades, voolides) keerulisemad vormid üles lihtsamate geomeetriliste kujundite abil. • segab põhivärvide II astme värvid ja põhjendab sellele toetudes põhivärvide mõistet; • segab valge ja musta abil värvide heledamad ja tumedamad astmed; • leiab vaadeldavatel pildidel peamised tegelased ja objektid. • organiseerib pildi pinda arvestades paberi suurust ja kuju kasutades erinevaid paberiformaate; • arvestab meisterdades teose otstarvet, materjali, tehnoloogiat ja välimust • nimetab etenduse ja filmi kujunduse elemente (kostüümid, lava-, valgus-, helikujundus); • võrdleb raamatu teksti ja selle illustatsiooni. • tunneb ümbritsevas keskkonnas ära	<p>Emakeel- muinasjuttude, luuletuste, mõistatuste illustreerimine; Sündmuse, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, tegelaskõne jms), piltjutt. Tingmärgid, skeemid, kaardid, tabelid õppekirjanduses, lasteraamatutes ja lasteajakirjanduses. Suulised või kirjalikud arutlused õppekäigust, klassi tööde väljapanekust.</p> <p>Matemaatika- geomeetrilised kujundid igapäeva-elus, joonlauaga mõõtmine, Kauguste hindamine looduses.. Eristab ja leiab ümbritsevast lihtsamaid tasandilisi ja ruumilisi kujundeid.</p> <p>Loodusõpetus- elus ja eluta loodus, Plaanid ja kaardid (sh temaatilised) koos tingmärkide, sümbolitega; koduloomad,</p>	<p>Õpimapi koostamine: õpilane kogub õpitud tehnikas teostatud tööd mappi. Mapp sisaldab tunnitöid ja õpijuhiseid .</p> <p>Õppekäigud loodus- või tehiskeskonda (linnaväljak, mõis, park, kaevandus), muuseumi, näitusele või teatrisse.</p> <p>Näituse korraldamine.</p> <p>Rühma- ja gruppitööd, mis arendavad koostööoskust</p> <p>Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus- stendi kujundamine, jutu illustreerimine.</p> <p>Stiilipäev- stendi kujundamine. Kostüümikavandite joonistamine. Lavakujundus.</p> <p>Emakeelepäev- stendi kujundamine.</p>

<p>Disain igapäevaelus</p> <p>Vestlused kunstist</p>	<p>kattumine. Ribaornament. Suuruse vähenemine kauguses.</p> <p>Meisterdamine, lähtudes otstarbest, materjalist, tehnoloogiast (mänguasjad, pakendid, ruumikaunistused, maketid jne looduslikest ja tehismaterjalidest). Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega (joonistatult, maalitult, rebitult, volditult). Tööd joonlaua ja sirkliga.</p> <p>Kunst meie ümber. Oma kodulinna/asula, kodumaja/korteri, toa, suvekodu, aia/pargi kujundus. Kunst ruumis- kunstimuuseumid, - galeriid. Maailmakuulsad maalid. Tuntumad ajaloolised vaatamisväärsused maailmas. Raamatukujundus. Kujundamine teatris. Multifilmid. Virtuaalne maailm. Tegelikkuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus.</p> <p>Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p> <p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Skulptuur- Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist (pakendid, plastid, traat jne). Voltimine: karbid, loomad, inimesed jne; Papiemašee tehnikas maski valmistamine. Maalimine- katevärvidega (guašš jt) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Maalilise pinna saamine kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega. Kollaaž rebituna värvipaberitest ja/või makulatuurist; Graafika- joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guaši või temperaga.</p>	<p>ja liigitab (nimetab õige nimega) järgmised kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal;</p> <ul style="list-style-type: none"> • räägib oma loomingust (tegevusest) kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid; • võrdleb oma ja kaaslaste töid, toob esile lahenduste erinevusi. Kirjeldab kunstiteoseid ning põhjendab oma eelistusi; • austab enda ja kaasõpilaste loomingut.	<p>metsloomad, õppekäigud vabasse loodusesse ,loodusvaatlused- aastaegadele iseloomulikud värvid, loodusliku materjali korjamine meisterdamiseks.</p> <p>Tööõpetus-meisterdamine looduslikust materjalist, voolimine.</p> <p>Muusikaõpetus- kuulatud pala järgi pildi joonistamine</p> <p>Kehaline kasvatus-Liikumine kujundites</p>	<p>Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine. Rahvuskultuuri elementide ja sümbolikaga detailsem tutvumine ning nende elementide kujutamine loomingus.</p> <p>Võõrkeelenädal, naaberrigi päev- erinevate riikide kultuuriväärtuste, mälestistega tutvumine. Erinevad kunstistiilid, voolud (arhitektuur, usundid jne). Kunstnike eluloo ja loominguga tutvumine. Stendi kujundamine.</p> <p>Kooli ajaleht-Pildiline materjal</p> <p>Kevadfestival- kohvikus hinnasiltide kujundamine</p>
--	---	---	---	---

2.3 II kooliaste

2.3.1 Taotletavad pädevused II kooliastmes

- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse.

2.3.2 Kunstiõpetuse ainekava IV klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus</p> <p>Värviõpetus</p> <p>Disain</p>	<p>Ümbruse kujutamine-Erinevate objektide kujutamine: erinevad majad linnas ja maal. Pildiruum-ruumilisuse edastamine (esemete suurusuhted). Kompositsioon-tasakaal, domineeriv osa pildil, koloriit, liikuvus. Inimene tegevuses, nägu, meeleolu, liikumise kujutamine. Geomeetria</p> <p>Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas pruunikasroheline); kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel; piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt); koloriit (soe ja külm).</p> <p>Märgid-liiklusmärgid ja nendest tulenevalt uute märkide kujundamine. (Nime) Tähtede kujundamine. Foto, digitaalgraafika ja video kasutamine lähiümbruse uurimisel (võimalusel). Ilmastiku-nähtuste jäädvustamine Trükiste, filmide, koomiksiste, arvutimängude, reklaamide pildikeele ja kujundamise uurimine ja võrdlemine. Kunstiteoste analüüs, kunstiuurituste külastamine, nähtu põhjal arutelu, Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, kultuuride eripärad. Värvilise rolli suurteostes. Rahvakunst-tikandid, vöökirjad. Võimalusel toimuvad</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurusuhteid. Kujutab vaatluse järgi ees asetsevad objekte arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes. Arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapiikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel. Kujutab inimest erinevas asendis ja tegevuses. Segab ja kasutab maalimisel erinevaid toone. Saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel. Eristab sooja ja külma koloriiti. Kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) lähtudes otstarbest. Analüüsib trükise kujunduse osi (kaanekujundus, kirjastiil, 	<p>Eesti keel- kunstnike töö eesti keele õpikutes, juturaamatutes, pildi kirjeldamine, õnnitluskaartide kirjutamine; kultuuri-sündmuste seostamine kirjandusega, väljendus.</p> <p>Muusikaõpetus-temaatilised joonistused muusika kuulamise järgi.</p> <p>Tööõpetus - kunsti väljendusvahendid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis. Kombinatorika geomeetristest elementidest ruumis ja tasapinnal.</p> <p>Loodusõpetus-temaatilised joonistused loodusest. Ilmastiku kirjeldus (fotografeerimine)</p> <p>Matemaatika - geomeetristest kujundid. Mõõtmised.</p>	<p>Õpimapi koostamine: õpilane kogub õpitud tehnikas teostatud tööd mappi. Mapp sisaldab tunnitöid ja õpijuhiseid .</p> <p>Õppekäigud loodus- või tehiskeskonda (linnaväljak, mõis, park, kaevandus), muuseumi, näitusele või teatrisse</p> <p>Suulised või kirjalikud arutlused õppekäigust, kultuurikogemusest, klassi tööde väljapanekust.</p> <p>Rühma- ja grupitööd, mis arendavad koostööoskust, pakuvad võimaluse katsetada erinevaid rolle.</p> <p>Näituse korraldamine.</p> <p>Spondipäev- liikuvad objektid, meeleolud.</p> <p>Loodusainete päev- stendi kujundamine.</p> <p>Teatriskäik- süžee jälgimine ja kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne.</p> <p>Võõrkeelenädal- erinevate riikide kultuuriväärtuste, mälestistega tutvumine. Erinevad kunstistiilid, voolud (arhitektuur, usundid jne). Kunstnike elulugu ja loominguga tutvumine. Stendi kujundamine.</p> <p>Luule- ja lauluvõistlus- lavadekoratsioonid, kutsete ja kavade kujundamine. Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine.</p> <p>Isade- ja emadepäev- portreede joonistamine. Kutsete kujundamine.</p> <p>Jõulupeod- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Koolimaja</p>

Kõnelused kunstist	<p>muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p> <p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Maalimine kattevärvide ja akvarellidega; tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliatsitega; kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliatsiga; graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linoöltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia). Loob erinevaid tekstuure ja faktuure. Kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel) vastavalt vajadusele ja võimalustele.</p>	<p>initsiaal, vinjett jne) ja terviklahendust.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas.		<p>kaunistamine.</p> <p>Näidendite päev/ nädal- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Kutsete, kavade ja plakatite kujundamine.</p> <p>Õpilastööde näitus- õppeaasta silmapaistvate õpilastööde väljapanek. Erinevatest objektidest ühtse terviku loomine.</p> <p>Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus- stendi kujundamine, jutu illustreerimine.</p> <p>Stiilipäev- stendi kujundamine. Kostüümikavandite joonistamine. Lavakujundus.</p> <p>Kooli ajaleht- Pildiline materjal</p> <p>Kevadfestival- kohvikus hinnasiltide kujundamine.</p>
---------------------------	--	---	--	--

2.3.3 Kunstiõpetuse ainekava V klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.</p> <p>Disain ja kirjaõpetus.</p> <p>4. Vestlused kunstist.</p>	<p>Inimese kujutamine: täisfiguuri ja näo proportsioonid; miimika; inimene tegevuses; vaikelu.</p> <p>Ühe värvi erinevad toonid (kollakas-, pruunikas-, sinakas- roheline jne.); piiratud arvu värvidega maalimine; akromaatilised ja kromaatilised värvid; sümmeetria ja asümmeetria; plaanilisus pildi pinnal.</p> <p>Tööd joonlaua ja sirkliga (ornament); teksti kujundamine; initsiaal.</p> <p>Kunstiliigid (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst); kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv jne.); kunstimälestised.</p> <p>Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurussuhteid; kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes; arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel; kujutab inimest erinevas asendis ja tegevuses; leiab erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused (keskkond, riietus, töövahendid) ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides; leiab asjakohast pildilist infot, näidiseid ja eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös; segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone; saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel; kasutab maalimisel piiratud värvivalikut. eristab sooja ja külma koloriiti; eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone; eristab piiratud ja piiramata pinda. Loob võrgustiku abil piiramata pindu, nimetab nende kasutusalasid; katsetab eeltööna erinevaid kompositsioonilisi lahendusi. 	<p>Tööõpetus - kunsti väljendusvahendid. Kunstiliigid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis. Kombinatoorika geomeetristest elementidest ruumis ja tasapinnal.</p> <p>Eesti keel - teksti kujundamine. Rahvakunst. Koomiks.</p> <p>Ajalugu – Kammkeraamika. (film +praktiline töö keraamikaklassis) kunstiliigid. Rahvakunst. Arhitektuur. Kunstimälestised. Kunstimõisted.</p> <p>Muusika - rahvakunst.</p> <p>Loodusõpetus - varju tekkimine. Langev vari.</p> <p>Matemaatika - pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt.</p>	<p>Matkapäev, jõuluhommik metsas, projektipäevad, talvelaager- erinevate värvide ja kujundite leidmine looduses. Terviklikkuse tajumine (ära tundmine).</p> <p>Sportipäev- liikuva objekti (figuuri) jälgimine, proportsioonide vaatlus.</p> <p>Loodusainete päev- stendi kujundamine.</p> <p>Teatriskäik- süžee jälgimine ja kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne.</p> <p>Võõrkeelenädal- erinevate riikide kultuuriväärtuste, mälestistega tutvumine. Erinevad kunstistiilid, voolud (arhitektuur, usundid jne). Kunstnike elulugu ja loominguga tutvumine. Stendi kujundamine.</p> <p>Luule- ja lauluvõistlus- lavadekoratsioonid, kutsete ja kavade kujundamine. Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine.</p> <p>Isade- ja emadepäev- portreede joonistamine. Kutsete kujundamine.</p>

	<p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid:</p> <p>Maal- maalimine kattevärvide ja akvarellidega, õlipastellidega; tööd värvi- ja viltpliiatsitega; kollaaž värvipaberitest ja /või makulatuurist;</p> <p>graafika- joonistamine grafiit- värvi- ja viltpliiatsiga;</p> <p>skulptuur - lõikamine pehmetest materjalidest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) lähtudes otstarbest; • kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid • iseloomustab kunstiliike (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) ja nende • loetleb natüürmortides kasutatavaid objekte ja seletab nende üldistamise alusel natüürmordi mõistet. Eristab natüürmordi teiste žanrite hulgast; • tunneb ära portree-, maastikužanri; • toob kunstiteost kirjeldades esile nii sisulisi kui vormilisi elemente; • kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas; • kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni; • suhtub mõistvalt enda ja teiste töödesse ning ümbritsevasse kunsti • Loob erinevaid tekstuure ja fakteure; • eristab mahulist vormi (ümarplastika, reljeef) tasapinnalisest vormist; • selgitab graafika kui trükitehnika olemust; • kavandab tööd lähtuvalt materjali, tehnika ja/või tehnoloogia eripärast; • kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel, trükipress jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.	<p>Jõulupeod- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Koolimaja kaunistamine.</p> <p>Näidendite päev/ nädal- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Kutsete, kavade ja plakatite kujundamine.</p> <p>Õpilastööde näitus- õppeaasta silmapaistvate õpilastööde väljapanek. Erinevatest objektidest ühtse terviku loomine.</p> <p>Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus- stendi kujundamine, jutu illustreerimine.</p> <p>Stiilipäev- stendi kujundamine. Kostüümikavandite joonistamine. Lavakujundus.</p> <p>Keskkond ja säästev areng.</p> <p>Emakeelepäev- stendi kujundamine.</p> <p>Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine. Rahvuskultuuri elementide ja sümbolika detailsem tutvumine ning nende elementide kujutamine loomingus.</p> <p>Playback – koolimaja kaunistamine. Kostüümide ja rekvisiitide kujundamine.</p> <p>Keraamikaklassis kammkeraamikas kausi teostamine.</p>
--	--	---	---

2.3.4 Kunstiõpetuse ainekava VI klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus</p> <p>Disain</p> <p>Vestlused kunstist</p>	<p>Inimese kujutamine: täisfiguuri ja näo proportsioonid; inimene tegevuses, inimese, looduse ja tehivormide suhe; visandamine natuurist. Vaikelu (natüürmort); varju tekkimine. Langev vari.</p> <p>Ühe värvi erinevad toonid (nt kollakas-, sinakas pruunikasroheline); kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel;</p> <p>Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt); koloriit (sh soe ja külm). Kompositsiooni tasakaal. Pildi dominant; sümmeetria ja asümmeetria; piiratud ja piiramata pinnad. Plaanilisus pildi pinnal; pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt.</p> <p>Keskonna kujundus sise- ja välisruumis (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne); ornament (sh rahvuslik); raamatu ja muu trükise kujundus (sh initsiaal, vinjett, fantaasiakiri jne); koomiks.</p> <p>Kunstiliikide (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) iseloomustus; kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne);</p>	<ul style="list-style-type: none"> hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurusuhteid; kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes; arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel; kujutab veenvalt inimest erinevas asendis ja tegevuses; leiab erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused (keskkond, riietus, töövahendid) ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides; leiab asjakohast pildilist infot, näidiseid ja eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös; selgitab varju tekkimise põhimõtet. segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka 	<p>Sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;</p> <p>Emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset väljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;</p> <p>Loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulumis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;</p> <p>Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur,</p>	<ul style="list-style-type: none"> Matkapäev- erinevate värvide ja kujundite leidmine looduses. Terviklikkuse tajumine (ära tundmine). Spordipäev- liikuva objekti (figuuri) jälgimine, proportsioonide vaatlus. Loodusainete päev - stendi kujundamine. Teatriskäik- süžee jälgimine ja kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne. Võõrkeelenädal- erinevate riikide kultuuriväärtuste, mälestistega tutvumine. Erinevad kunstistiilid, voolud (arhitektuur, usundid jne). Kunstnike eluloo ja loominguga tutvumine. Stendi kujundamine. Luule- ja lauluvõistlus- lavadekoratsioonid, kutsete ja kavade kujundamine. Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine. Isade- ja emadepäev- portreede joonistamine. Kutsete kujundamine. Jõulupeod- lavadekoratsioonid,

	<p>kunstimõisteid (originaal, koopia, võltsing, reproduktsioon, jne); rahvakunst; kultuuriväärtused ja kunstimälestised; massi- ja kommertskultuur. Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p> <p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: Skulptuur Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast jne); keraamika; reljeef. Maal Maalimine kattevärvide ja akvarellidega; tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliatsitega; kollaaž värvipaberist ja/või makulatuurist. Graafika Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliatsiga; graafikatehnikad: kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linoaltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia).</p>	<p>erinevaid toone;</p> <ul style="list-style-type: none"> • saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel; • kasutab maalimisel piiratud värvivalikut (sh maalib monokroomselt); • kirjeldab pildi koloriiti, eristab sooja ja külma koloriiti; • teisendab värvimodulatsiooni põhimõttel pildi koloriiti segades kõik värvid läbi ühe juhtvärviga. • saavutab kompositsiooni tasakaalu; • määrab teose dominandi, loob selle teadlikult oma töös; • eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone; • eristab piiratud ja piiramata pinda. • kujutab tasapinnal pöörd- ja kandiliste kehade mahulisust ja nende asukohta silmapiiri suhtes. • kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne) • lähtudes otstarbest; • kujundab ornamenti (sh rahvuslikku) ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid kasutusvõimalusi;	<p>sümbolid ja meetodid);</p> <p>Käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Liikumis- ja tantsukombinatsioonid; ruumitaju, põimumine liikumisel. Kaardi ja maastiku võrdlemine. Maastikuobjektid, leppemärgid, reljeefivormid. Orienteerumismängud, orienteerumine etteantud või enda joonistatud plaani ning silmapaistvate loodus- või tehisobjektide järgi etteantud piirkonnas.</p>	<p>kostüümi kavandite kujundamine. Koolimaja kaunistamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Näidendite päev/ nädal- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Kutsete, kavade ja plakatite kujundamine. • Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus- stendi kujundamine, jutu illustreerimine. joonistamine. Lavakujundus. • Emakeelepäev- stendi kujundamine. • Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine. Rahvuskultuuri elementide ja sümboolikaga detailsem tutvumine ning nende elementide kujutamine loomingus. • Playback – koolimaja kaunistamine. Kostüümide ja rekvisiitide kujundamine.
--	---	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab kunstiliike (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, disain) ja nende • väljendusvahendeid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne); • loetleb natüürmortides kasutatavaid objekte ja seletab nende üldistamise alusel natüürmordi mõistet. Eristab natüürmordi teiste žanrite hulgast; • tunneb ära portree-, maastikužanri; • toob kunstiteost kirjeldades esile nii sisulisi kui vormilisi elemente; • selgitab originaali, koopia ja reproduktsiooni erinevust; • kasutab õpitud ainealaseid mõisteid kõnes ja kirjas; • väärtustab oma(rahvus)kultuuri kõrval kohalikku (elukoha) • kirjeldab Eesti rahvakunstile (rahvariided, tarbeesemed, arhitektuur) iseloomulikke jooni; • kavandab tööd lähtuvalt materjali, tehnika ja/või tehnoloogia eripärast; • kasutab tehnilisi abivahendeid (joonlaud, sirkel, trükipress jne) vastavalt vajadusele ja võimalustele.		
--	--	--	--	--

2.4 III kooliaste

2.4.1 Taotletavad pädevused III kooliastmes

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad loogika ja ruumilise mõtlemise ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- mõtleb loovalt, on avatud enesearendamisele.

2.4.2 Kunstiõpetuse ainekava VII klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest.
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Värviõpetus</p> <p>Disain, kirjaõpetus</p> <p>Vestlused kunstist</p>	<p>Ümbruse kujutamine- tänav, taluõu, kõrghooned. Hoonete välisdetailide esile toomine. Pildi muutmine efeksemaks – peegeldus, illusioon, perspektiiv. Asjade kolmemõõtmelisus.</p> <p>Natüürmordi koostamine ja selle järgi joonistamine. Valgus, vari, läige, langev vari.</p> <p>Inimene „suunatud pilk, näo detailid. Erinevate meeleoludega inimeste väljendamine.</p> <p>Geomeetriselised kujundid sümbolitena.</p> <p>Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad, tasakaal, värvimodulatsioon, ruumiillusioonid. Mõisted värv ja värvus</p> <p>Geomeetriseliste kehade kasutamine disainis.</p> <p>Märkide ja kujude mitmetähenduslikkus. Firmamärgid, logod.</p> <p>Omalooodud kirja (šrifti) kujundamine, kasutamine</p> <p>Kombinatorika tasapinnal ja ruumis mitmesugustest materjalidest.</p> <p>Kunstiga seotud elukutsed.</p> <p>Muuseumide, näituste külastamine: arutelud, kunstiterminoloogia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb inimese keha-asenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeleolu ja tundeid; • määrab (objektidel või pildil) langeva ja omavarju, pool- ja täisvarju ning kirjeldab nende erinevusi; • modelleerib tasapinnal esemeid valguse ja varjuga. • selgitab mõistete „värv” ja „värvus” erinevust. • konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist; • kasutab erinevaid vaatepunkte ruumi kujutamisel; • selgitab reklaami eesmärke ja mõju. Nimetab visuaalse reklaami peamised elemendid (visuaal, pealkiri, lõõklause); • kirjeldab tuntumaid märke ja sümboleid puudutavaid seoseid sisu ja vormi vahel; • kirjeldab ja analüüsib kunstiteoseid arvestades sisu, vormi, konteksti, otstarvet; • määrab kujutamissainestiku alusel kunstiteose žanri (religioosne, mütoloogiline, ajaloo-, olustikumaal); • suhtub loominguks kunstist ja kultuuri erinevatesse nähtustesse: 	<p>Tööõpetus - kunsti väljendusvahendid. Kunstiliigid. Sümmeetria ja asümmeetria. Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis. Kombinatorika geomeetriselised elementidest ruumis ja tasapinnal.</p> <p>Eesti keel - teksti kujundamine. Rahvakunst. Koomiks.</p> <p>Ajalugu - kunstiliigid. Rahvakunst. Arhitektuur. Kunstimälestised. Kunstimõisted.</p> <p>Muusika - rahvakunst.</p> <p>Loodusõpetus - varju tekkimine. Langev vari.</p> <p>Matemaatika - pöör- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt.</p>	<p>Matkapäev, jõuluhommik metsas, projektipäevad, talvelaager- erinevate värvide ja kujundite leidmine looduses. Terviklikkuse tajumine (ära tundmine).</p> <p>Sportipäev- liikuva objekti (figuuri) jälgimine, proportsioonide vaatlus.</p> <p>Loodusainete päev- stendi kujundamine.</p> <p>Teatriskäik- süžee jälgimine ja kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne.</p> <p>Võõrkeelenädal- erinevate riikide kultuuriväärtuste, mälestistega tutvumine. Erinevad kunstistiilid, voolud (arhitektuur, usundid jne). Kunstnike elulugu ja loomingu tutvumine. Stendi kujundamine.</p> <p>Luule- ja lauluvõistlus- lavadekoratsioonid, kutsete ja kavade kujundamine. Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine.</p> <p>Isade- ja emadepäev- portreede joonistamine. Kutsete kujundamine.</p> <p>Jõulupeod- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Koolimaja kaunistamine.</p> <p>Näidendite päev/ nädal- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite</p>

	<p>kasutamine. Erinevate kultuuride tuntumad kunstiteosed. Kunst Eestis ja maailmas-keskajast barokini. Rahvakunst-erinevad tikandid esemetel, riietuses. Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuseumis.</p> <p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid: digitaalse tehnika kasutamine loovtöodes (foto, video, digigraafika). Maalimine erinevatele materjalidele (puit, klaas, paber). Erinevad trükitehnikad.</p> <p>Skulptuur Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne); installatsioon.</p> <p>Maal Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel;</p> <p>Graafika Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga.</p>	<p>karikatuur, sarž; grafiti; tegevuskunst (häppening , performance); massikunst (foto, film, video, reklaam); kitš; virtuaalne kunst;</p>		<p>kujundamine. Kutsete, kavade ja plakatite kujundamine. Õpilastööde näitus- õppeaasta silmapaistvate õpilastööde väljapanek. Erinevatest objektidest tühtse terviku loomine. Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus- stendi kujundamine, jutu illustreerimine. Stiilipäev- stendi kujundamine. Kostüümikavandite joonistamine. Lavakujundus. Keskond ja säästev areng. Emakeelepäev- stendi kujundamine. Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine. Rahvuskultuuri elementide ja sümbolika detailsem tutvumine ning nende elementide kujutamine loomingus. Playback – koolimaja kaunistamine. Kostüümide ja rekvisiitide kujundamine.</p>
--	---	---	--	---

2.4.3 Kunstiõpetuse ainekava VIII klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
<p>Kujutamise- ja vormiõpetus.</p> <p>Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.</p> <p>Disain ja kirjaõpetus.</p> <p>Vestlused kunstist.</p>	<p>Inimese kujutamine: Poolprofiil; karikatuur ja sarz. kehakeel (sh miimika); vormi karakteri edasiandmine; inimese, loodus- ja tehsvormide stiliseerimine; esemete modelleerimine valguse ja varjuga (valgus, langev ja omavari, täis- ja poolvari).</p> <p>Värvide optiline segunemine; kompositsiooniskeemid; kuldlõige; kadreerimine.</p> <p>Märk ja sümbol (peremärk, firmamärk, piktogramm, ekliibris).</p> <p>Karikatuur; kunsti areng keskajast 20. saj. lõpuni; kunsti piiride avardumine; inspiratsiooniallikad ja looming; kitši olemus. Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p> <p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid Skulptuur-modelleerimine erinevatest materjalidest. Maal Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb visuaalse kunsti põhimõisteid ning oskab neid kasutada kõnes ja kirjas; • oskab kasutada kõiki 8. klassi ainekavas olevaid töömaterjale, -vahendeid ning kujutamise ja kujundamise viise kunstiliseks enese-väljenduseks; • tunneb vormi-, värvi-, kompositsiooni-, perspektiivi- ja kirjaõpetuse lihtsamaid reegleid; • oskab üldjoontes eristada visuaalse kunsti arenguetappe; • eristab kõrgkultuuri massikultuuri nähtustest. 	<p>Loodusõpetus - värvide kontrastid, vastastikused mõjud. Kooskõlad ja tasakaal. Mõisted värv ja värvus.</p> <p>Matemaatika - moodul. Kombinatorika tasapinnal. Abstraktne kompositsioon. Groteski- ja laisulekirja võtted sule või markeriga. Joonestamise algteadmised</p> <p>Muusikaõpetus - massikunst: foto, film, video, reklaam.</p> <p>Eesti keel - massikunst: foto, film, video, reklaam. Kadreerimine (foto- ja videokunst). Kunsti liigid ja žanrid. Eesti rahvakunsti seosed põhjamaade, soomeugri rahvaste ja maailma etnograafilise kunstiga. Tegevuskunst.</p> <p>Ajalugu - kunsti areng keskajast 20. sajandi lõpuni. Restaureerimine ja renoveerimine.</p> <p>Füüsika - esemete modelleerimine valguse - varjuga. Värvide optiline segunemine. Kadreerimine (foto- ja videokunst). Ruumiillusioonid (op. kunst).</p>	<p>Matkapäev, jõuluhommik metsas, projektipäevad, talvelaager- erinevate värvide ja kujundite leidmine looduses. Terviklikkuse tajumine (ära tundmine).</p> <p>Sportipäev- liikuva objekti (figuuri) jälgimine, proportsioonide vaatlus.</p> <p>Loodusainete päev- stendi kujundamine.</p> <p>Teatriskäik- süžee jälgimine ja kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne.</p> <p>Võörkeelenädal- erinevate riikide kultuuriväärtuste, mälestistega tutvumine. Erinevad kunstistiilid, voolud (arhitektuur, usundid jne). Kunstnike elulugu ja loominguga tutvumine. Stendi kujundamine.</p> <p>Luule- ja lauluvõistlus- lavadekoratsioonid, kutsete ja kavade kujundamine. Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine.</p> <p>Isade- ja emadepäev- portreede joonistamine. Kutsete kujundamine.</p> <p>Jõulupeod- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Koolimaja kaunistamine.</p> <p>Näidendite päev/ nädal- lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Kutsete, kavade ja plakatite kujundamine.</p>

	<p>Graafika Joonistamine söe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga, värvilise pliiatsi, viltpliiatsiga.</p>			<p>Õpilastööde näitus- õppeaasta silmapaistvate õpilastööde väljapanek. Erinevatest objektidest ühtse terviku loomine.</p> <p>Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus- stendi kujundamine, jutu illustreerimine.</p> <p>Stiilipäev- stendi kujundamine. Kostüümikavandite joonistamine. Lavakujundus.</p> <p>Keskkond ja säästev areng.</p> <p>Emakeelepäev- stendi kujundamine.</p> <p>Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine. Rahvuskultuuri elementide ja sümbolika detailsem tutvumine ning nende elementide kujutamine loomingus.</p> <p>Playback – koolimaja kaunistamine. Kostüümide ja rekvisiitide kujundamine.</p>
--	--	--	--	--

2.4.4 Kunstiõpetuse ainekava IX klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
Kujutamise- ja vormiõpetus.	Inimese kujutamine: kehakeel (sh miimika); vormi karakteri edasiandmine; inimese, loodus- ja tehisevormide stiliseerimine, deformeerimine; esemete modelleerimine valguse ja varjuga (valgus, langev ja omavari, täis- ja poolvari).	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb inimese kehaasenditest ja ilmetest (ka pildil) välja tema meeleolu ja tundeid; • lihtsustab ja deformeerib kujutatavat suurema karakterisuse ja emotsionaalsuse saavutamiseks; • kasutab kujundit oma mõtete edastamiseks; • kasutab kunstiteost või stiili oma loomingu eeskujuna või lähtepunktina; • määrab (objektidel või pildil) langeva ja omavarju ning kirjeldab nende erinevusi; • modelleerib tasapinnal esemeid valguse ja varjuga. • kasutab teose kompositsiooni ja koloriidi tasakaalustamiseks ning olulise esiletoomiseks paindlikult värvide kontraste (soe-külm, hele-tume, hulgakontrast); • suurendavad-vähendavad toonid); • selgitab mõistete „värv” ja „värvus” erinevust. 	<p>Sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;</p> <p>Emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset väljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;</p> <p>Loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulumis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;</p> <p>Matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);</p> <p>Käsitööst ja tehnoloogiast</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matkapäev - erinevate värvide ja kujundite leidmine looduses. Terviklikkuse tajumine (ära tundmine). • Spondipäev - liikuva objekti (figuuri) jälgimine, proportsioonide vaatlus. • Loodusainete päev - stendi kujundamine. • Teatriskäik - süžee jälgimine ja kujutamine värvides ning kujundites. Erinevate vormide, värvide nägemine kostüümides, lava dekoratsioonides jne. • Võõrkeelenädal - erinevate riikide kultuuriväärtuste, mälestistega tutvumine. Erinevad kunstistiilid, voolud (arhitektuur, usundid jne). Kunstnike eluloo ja loomingu tutvumine. Stendi kujundamine. • Luule- ja lauluvõistlus - lavadekoratsioonid, kutsete ja kavade kujundamine. Luuletuste illustreerimine. Stendi kujundamine. • Isade- ja emadepäev - portreede joonistamine. Kutsete kujundamine. • Jõulupeod - lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Koolimaja kaunistamine. • Näidendite päev/ nädal - lavadekoratsioonid, kostüümi kavandite kujundamine. Kutsete, kavade ja plakatite kujundamine. • Muinasjutu/ muistendi jutustamise võistlus - stendi kujundamine, jutu illustreerimine. Joonistamine. Lavakujundus. • Emakeelepäev - stendi kujundamine.
Värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetus	Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal; värvide optiline segunemine; värvide psühhofüsioloogiline mõju (sh külmad-soojad, eenduvad-taanduvad, kerged, rasked värvid); värv ja värvus. Kompositsiooniskeemid (kolmnurk, diagonaal, kuldlõige); kaader ja kadreerimine (ka foto- ja videokunstis); abstraktno kunst. Erinev vaatepunkt (konna- ja linnuperspektiiv); joonperspektiiv ühe ja kahe koondpunktiga; õhu- ja värviperspektiiv.			
Disain	Tootedisain, ruumidisain, tarbeeseme kujundus. Ergonoomika; graafiline disain. Kujunduse ühtne stiil; märk ja sümbol (nt peremärk, firmamärk, piktogramm); reklaam; šrift, kirjaoptika, teksti kujundamine.			

<p>Kunstivaatlus, -analüüs (vestlused kunstist)</p>	<p>Kunsti žanrid. Stiil; karikatuur, sarž. Grafiti; tegevuskunst (happening, performance); massikunst: foto, film, video, reklaam. Kitš; kunsti piiride avardamine. Virtuaalne kunst; inspiratsiooniallikad ja looming; Eesti rahvakunst kui soomeugri ja maailma etnograafilise kunsti osa; restaureerimine, renoveerimine ja konserveerimine. Võimalusel toimuvad muuseumitunnid KUMU-s või Kadrioru Kunstimuuseumis.</p> <p>Kasutatavad tehnikad ja materjalid Skulptuur Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest materjalidest (nt papjeemašee, plastid, papp, puit, traat jne); Maal Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Graafika Joonistamine sõe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga. Paljundusgraafika: kõrg- ja sügavtrükk vastavalt võimalustele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb ära kolmnurkse, diagonaalse ja kuldloikelise kompositsiooniskeemi; • kasutab kadreerimise erinevaid võimalusi; • väljendab emotsioone ja kujutab nähtusi abstraktse kompositsioonina. • -analüüsib vormi näilist muutumist sõltuvalt vaatepunktist (vaataja asukohast); • konstrueerib 1 ja 2 koondpunkti abil perspektiivseid vaateid objektidest ja ruumist; • kasutab erinevaid vaatepunkte ruumi kujutamisel; • analüüsib (piltidel ja looduses) värvide näivat muutumist sõltuvalt objekti; • analüüsib kunste argikeskkonna osana (keskkonnaaesthetika). • Seostab keskkonna elemente (mööbel, trükised, tarbeesemed, ruum, ehitised, linnakujundus, haljastus, monumendid jne) kunstniku tööga; • kirjeldab üldjoontes peamisi disaini alaliike: graafiline, keskkonna-, tootedisain, tarbekunst (sh mood, 	<p>lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad); Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eesti Vabariigi aastapäev- stendi kujundamine. Koolimaja kaunistamine. Rahvuskultuuri elementide ja sümbolikaga detailsem tutvumine ning nende elementide kujutamine loomingus. • Playback – koolimaja kaunistamine. Kostüümide ja rekvisiitide kujundamine.

		<p>reklaam, ruumikujundus jne);</p> <ul style="list-style-type: none"> • valib kujundatavale sobiva šrifti, arvestab kirjaoptikat; • selgitab reklaami eesmäärke ja mõju. Nimetab visuaalse reklaami peamised elemendid (visuaal, pealkiri, lõöklause); • kirjeldab tuntumaid märke ja sümboleid puudutavaid seoseid sisu ja vormi vahel; • võrdleb erinevaid kujundusstiile arvestades kunstniku käekirja, sihtgruppi, traditsiooni, ajastut. • kirjeldab ja analüüsib kunstiteoseid arvestades sisu, vormi, konteksti, otstarvet; • määrab kujutamisaainestiku alusel kunstiteose žanri (religioosne, mütoloogiline, ajaloo-, olustikumaal); • eristab ja kirjeldab selgete tunnustega kunstistiile (nt gootika, juugend, kubism, opkunst); • suhtub kriitilis-loominguliselt kunsti ja kultuuri erinevatesse nähtustesse: karikatuur, sarž, grafiti; tegevuskunst		
--	--	---	--	--

		<p>(happening, performance); massikunst (foto, film, video, reklaam); kitš; virtuaalne kunst;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab ainespetsiifilist keelt kunstide kirjeldamisel ja mõtestamisel; • väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust. Toob välja maailmakultuuri elemente oma- ja kohaliku kultuuri nähtustes; • kirjeldab kunstimälestiste säilitamise viiside (restaureerimine, renoveerimine, konserveerimine) erinevusi; • toob näiteid autorikaitse reeglitest • väljendab end erinevate joonistus- ja maalivahendite kaudu spontaanselt (visandlikult) ja kaalutletult (viimistletult); • valib iseseisvalt oma idee teostamiseks sobivaid vahendeid ja tehnoloogiaid (sh arvuti, videokaamera) ning väljundeid (sh assamblaaž, installatsioon jne); • selgitab kõrg-, sügav- ja lametrüki tehnoloogilist erinevust.		
--	--	--	--	--

3. Muusikaõpetus

3.1 Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

3.1.2. Hindamine

Muusikaõpetuse hindamisel on aluseks õpilase osalemise aktiivsus õppeprotsessis.

Hinne ``5``

Õpilane:

töötab tunnis aktiivselt kaasa;
laulab rõõmuga ja innukalt;
täidab õpetaja poolt antud ülesanded korrektselt;
on omandanud vajaliku laulurepertuaari ja noodiõpetuse alased teadmised ja oskused;
oskab kuulata ja iseloomustada muusikat;
näitab üles loomingulist initsiatiivi.

Hinne ``4``

Õpilane:

töötab tunnis kaasa, kuid vajab emotsionaalset ergutamist;
laulab meeleldi;
täidab antud ülesandeid korralikult, kuid teeb mõningaid vigu;
oskab kuulata ja iseloomustada muusikat, kuid vajab õpetajapoolseid näpunäiteid.

Hinne ``3``

Õpilane:

töötab tunnis passiivselt kaasa;
laulurepertuaari ja muusikaalaseid teadmisi ja oskusi omandab vaevaliselt;
muusika kuulamisel ei suuda kontsentreeruda ja oma arvamust avaldada;

vajab pidevat innustamist ja tähelepanu;

Hinne`2`

Õpilane:

ignoreerib tunnitegevusi;

vajab pidevalt tähelepanu ega täida talle antud ülesandeid.

3.2 I kooliaste

3. 2.1 Taotletavad pädevused I kooliastmes

Õpilane:

- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlike olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

3.2.2 Muusikaõpetuse ainekava I klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õpitulemused	Hindamise kriteeriumid 1.kooliastmes	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
Laulmine	Laulmine loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul.	*Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes. *Lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust. * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust. * Laulab eesti rahvalaule ning peast valikuliselt 6-7 laulu.	Hindamisel arvestatakse: * loomulikku kehahoiu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; *õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.	Eesti keel Õigekiri, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. Matemaatika Arvud, helipikkused, taktimõõt, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus. Kehaline kasvatus Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine. Loodusõpetus/kunst Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös). Linnulauluhommik- laululindude viiside kuulamine. Lindude joonistamine	Lihtsamate pillide valmistamine (kivipill, putkepill, lehepill)

Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad	<p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA astmeid ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise ja käemärkide järgi Noodivältused, paus, rütmifiguurid:</p> 	<p>*Laulab meloodiat käemärkide järgi *Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; * plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambli või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>		
Pillimäng	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. Tutvub plokkflöödi mänguvõtete ga1-c2 * Tantsib eesti laulu- ja ringmänge. *Rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu; * Individuaalne, paaris- ja rühmatöö * On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes * Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast kooliastme ühislause:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (F. Pacius), • „Mu koduke" (A. Kiiss), • „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); lastelaulud: • „Lapsed, tuppa", • „Teele, teele, kurekesed", • „Kevadel" (Juba linnukesed ...), • „Kevadpidu" (Elagu kõik ...).	<p>Oskab mängida lihtsaid lauluviise plokkflöödil, teab mänguvõtteid G1-D2.</p> <p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu.</p> <p>*Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; *Kasutab muusika kirjeldamisel muusikalist sõnavara *joonistab pildi kuulatud muusikapala põhjal.</p> <p>*Väärtustab enese ja teiste loomingut.</p>			

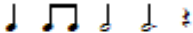
Õppekäigud	Osalemine koolisisestel muusikaüritustel, loodushääled erinevatel aastaegadel (linnuhääled, loodusnähtused) Õpikeskkonna vajadus: Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, - plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm	* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.			
-------------------	---	--	--	--	--

3.2.3 Muusikaõpetuse ainekava II klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Totletavad õpitulemused	Hindamise kriteeriumid 1.kooliastmes	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; 	<ul style="list-style-type: none"> *Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes. *Lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust. * Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust. * Laulab eesti rahvalaule ning peast valikuliselt 6-7 laulu. 	Hindamisel arvestatakse: <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; *õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel. 	Eesti keel Õigekiri, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. Matemaatika Arvud, helipikkused, taktimõõt, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus. Kehaline kasvatus Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine. Loodusõpetus/kunst Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös). Linnulauluhommik- laululindude viiside kuulamine, Lindude joonistamine Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.	Pillide valmistamine looduslikest materjalidest (kivi, rohulibled, puulehed)
Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad	<ul style="list-style-type: none"> * Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning 	Hindamisel arvestatakse: muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade		

	<p>* noodivältused, paus, rütmifiguurid: </p> <p>* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid; * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;</p> <p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * mängib plokkflöödil mänguvõttes c1-d2, *mängib väikekandel 2 duuriga saadet.</p> <p>* Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge.</p> <p>* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava</p>	<p>kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises).</p> <p>* Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega</p>	<p>mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus</p> <p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *Õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansamblis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p>Hindamisel arvestatakse: * sisu, meeleolu ja</p>	<p>Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid.</p> <p>Tööõpetus (3.kl) Rütmikaardid.</p> <p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatantsud.</p> <p>Kunst Kõlavärv.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala ülesehitus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p>	
--	---	---	--	---	--

<p>Omalooming</p> <p>Õppekäigud</p>	<p>muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill).</p> <p>* Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.</p> <p>Osalemine koolisestel muusikaüritustel, loodusretked erinevatel aastaegadel, laulumängud vabas looduses.</p>	<p>kuulatavat muusikat;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel).</p> <p>*Väärtustab enese ja teiste loomingu.</p> <p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p> <p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt);</p>	<p>Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.</p> <p>Eesti keel Õigekiri, liisusalvide, regivärsste loomine.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p>Matemaatika Taktimõõd, muusika osad.</p> <p>Tööõpetus (3.kl) Lihtsate rütmipillide valmistamine.</p>	
---	--	---	--	--	--

3.2.4 Muusikaõpetuse ainekava III klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Totletavad õpitulemused	Hindamise kriteeriumid 1.kooliastmes	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamises
Laulmine	<p>* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (F. Pacius), • „Mu koduke" (A. Kiiss), • „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); lastelaulud: • „Lapsed, tupp", • „Teele, tee, kurekesed", • „Kevadel" (Juba linnukesed ....), „Kevadpidu" 	<p>* Õpilaste -vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi, - noodi järgi.</p> <p>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p> <p>* kaanonite rakendamine mitmehäälsel laulmisel ettevalmistamiseks</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Eesti keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus. Kehaline kasvatus Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p>	<p>Virtuaalsed mängud muusikaliste teadmiste kordamiseks (valss, polka, marss), muusikaloomisprogrammide kasutamine.</p>
Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad	<p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</p> <p>* rütmifiguurid ja paus:</p> <p></p> <p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides</p> <p>* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI põhinevad mudelid;</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi;</p> <p>*mudellaulude laulmine;</p> <p>* kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>*muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus</p>	<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Joon, noodivälitused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid.</p> <p>Tööõpetus (3. kl) Rütmikaardid.</p>	

<p>Pillimäng</p>	<p>* JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, lõpujoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt. <p>On omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.</p>	<p>motiivid.</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel</p>	<p>Inimeseõpetus Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p>Kehaline kasvatus Rahvatantsud.</p> <p>Kunst Kõlavärvi kujutamine</p> <p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p>Tööõpetus (3.kl) Lihtsate rütmipillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>	
-------------------------	---	--	--	---	--

<p>Muusikaline liikumine</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises); 	<p>arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel</p>	<p>Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p>	
<p>Muusika kuulamine</p>	<ul style="list-style-type: none"> * On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega; * seostab muusikapala selle autoritega. * eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat. 	<ul style="list-style-type: none"> * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel). 		<p>Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; * loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne; * kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks. 	<p>Väärtustab enda ja teiste loomingu.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust. 	<p>Inimeseõpetus (2., 3. kl) Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.</p> <p>Eesti keel Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.</p>	
<p>Õppekäigud</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; 	<ul style="list-style-type: none"> * Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust 	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara 	<p>Kunst Muusikelaamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusika kujutamine liikumise kaudu.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid</p>

	* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara	väljendades muusikalist oskussõnavara.	kasutades; * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt); * marsi, valsi ja polka, 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist.	Tööõpetus Lihtsa rütmipilli valmistamine. Matemaatika Loogika. Loodusõpetus Loodushääled, keskkonna hääled.	rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.
--	--	--	--	--	-------------------------------------

3.3 II kooliaste

3.3.1 Taotletavad pädevused II kooliastmes

- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse.

3.3.2 Muusikaõpetuse ainekava IV klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õpitulemused	Hindamise kriteeriumid	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; * laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a <i>cappella</i> ja saatega 	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; * laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust. 	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Eesti keel, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine.</p>	<p>Muusika loomine muusikaprogrammide abil</p> <p>Nootide leidmine ja lihtsamate palade mängimine virtuaalsel klaviatuuril</p>
Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * tutvub nootide tähtnimedega <p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel). 		<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide</p>	

<p>Muusikaline liikumine</p> <p>Pillimäng</p>	<p>ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi</p> <p>* 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel;</p> <p>2-osaline lihtvorm,</p> <ul style="list-style-type: none"> * vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; * tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); <p>Väikekandle mänguvõtetega tutvumine</p>	<p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.	<p>(puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p> <p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm</p>	
---	--	--	--	---	--

<p>Omalooming</p>	<p>Kasutab keha-, rütmi- ja plaadpille kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimängus.</p> <p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p> <p>* tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra</p>	<p>musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p> <p>* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Eesti keel Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p>	
<p>Muusika kuulamine</p>	<p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaadpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	<p>* Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat* Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas,</p> <p>* huvitub eesti muusika ja kultuurielust * avaldab arvamust sündmuste, tegevuste kohta.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas; * oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat.</p>	<p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine Kunst Rütmikaartide valmistamine Eesti keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p>	
<p>Õppekäigud</p>	<p>Orkestriproovi külastamine</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid:</p>		<p>Hinnang esinemusjulgusele ja originaalsusele</p>	<p>Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika. Eesti keel</p>	

	<p>melooodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);</p> <ul style="list-style-type: none"> * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. <p>*kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p> <ul style="list-style-type: none"> * Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.			<p>Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p>Kunst</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p>	
--	---	--	--	---	--

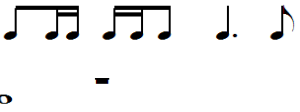

3.3.3 Muusikaõpetuse ainekava V klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õpitulemused	Hindamise kriteeriumid II kooliastmes	Lõiming teiste õppeainetega	IKT ja praktilised tööd
<p>Laulmine</p> <p>Noodiõpetus ja muusikalised oskussõnad</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* tutvub nootide tähtnimedega</p> <p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust</p>	<p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>*projektõppe raames laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikk kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>*Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Eesti keel, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p>Kirjandus Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine.</p> <p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt,</p>	<p>Väikekandle meisterdamine, praktiline pillimäng kandelil,</p> <p>uurimistöö koostamine.</p>

<p>ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p></p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi</p> <p>* 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm,</p> <p>* vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>* tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid)</p> <p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;</p> <p>* tantsib eesti laulu- ja ringmänge;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu eri</p>	<p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalisel kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p> <p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p> <p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine. Kunst Rütmikaartide valmistamine. Eesti keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik</p>	
---	--	--	--	--

<p>Muusikaline liikumine</p>	<p>maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra</p> <ul style="list-style-type: none"> * Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.			<p>ja suuline). Kirjandus Autorlus. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika. Eesti keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p>	
<p>Omalooming</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni * Kontserdi ühiskülustus (Eesti	<ul style="list-style-type: none"> * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat* Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas; * oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat. <p>*hinnatakse originaalsust väljendustes *tööpanust üritusel osalemisel</p>	<p>Kunst Muusikelaamuse kujutamine visuaalselt. Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus. Eesti keel Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus. Kunst Muusikelaamuse kujutamine visuaalselt. Kehaline kasvatus Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus. Matemaatika</p>	
<p>Muusika kuulamine ja muusikaajalugu</p>	<ul style="list-style-type: none"> vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni *Kontserdi ühiskülustus (Eesti	<ul style="list-style-type: none"> *huvitub eesti muusika ja kultuurielust *avaldab arvamust sündmuste, tegevuste kohta		<p>Loogika, arutusoskus. Arvutiõpetus Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta</p>	

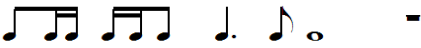
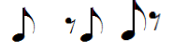
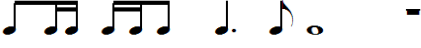

Õppekäigid	Kontsert) Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.				
-------------------	--	--	--	--	--

3.3.4 Muusikaõpetuse ainekava VI klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õpitulemused	Hindamise kriteeriumid II kooliastmes	Lõiming teiste õppeainetega	IKT ja praktilised tööd
Laulmine	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas laudes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaule:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius), • "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), • "Mu isamaa armas" (saksa rhl), • "Eesti lipp" (E. Vörk), • "Püha õõ" (F. Gruber), • "Kas tunned maad" (J. Berad), <p>"Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl); 4., 5., 6. Klass</p>	<p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p> <p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoiu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Eesti keel</p> <p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus</p> <p>Kirjandus</p> <p>Laulutekstide autorid.</p> <p>Matemaatika</p> <p>Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p> <p>Ühiskonnaõpetus</p> <p>Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Õige kehahoid ja hingamine.</p> <p>Eesti keel</p> <p>Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika</p> <p>Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus</p> <p>Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine</p>	<p>Muusika-programmide rakendamine omaloomingus</p>
Noodiõpetus ja muusikateooria	<p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.</p> <p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja</p>		<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>		

	<p>pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* rütmifiguurid:</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. * Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* rütmifiguurid:</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2. * Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p>	<p>astmetrepiks</p> <p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p>Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p>Kunst/loodusõpetus Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p>	
--	---	--	---	---	--

	<p>pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm,</p> <p>* Helistikud G – e, F – d;</p> <p>* kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees ($\sharp$), bemoll ($\flat$), bekarr ($\natural$); paralleelhelistikud</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);</p> <p>d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo;</p> <p>e) + kordavalt I kooliastme</p>		<p>* I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p> <p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed), helistikud ja kolmkõlad).</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p>Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p>Matemaatika Muusikapala vorm. Eesti keel</p>	
--	---	--	---	---	--

<p>Pillimäng</p> <p>Muusikaline liikumine</p> <p>Omalooming</p> <p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p>	<p>muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .</p> <p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaadpile kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; * seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;</p> <p>* Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge; * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra; * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa.</p> <p>* Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaadpillidel; * kasutab improvisatsioonides astmemudeleid; * loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; * kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p>	<p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p> <p>* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust</p> <p>* Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusika</p> <p>* Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p> <p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p> <p>Hindamisel arvestatakse: * arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni</p>	<p>Õigekiri, regivärsseid ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p>Kehaline kasvatus Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapiisasaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p>Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p>Tööõpetus Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p>Kunst Rütmikaartide valmistamine.</p> <p>Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades. Eesti keel Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).</p>
---	--	---	---	--

<p>Õppekäigud</p>	<p>* teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.</p> <p>* kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni TMM-i külastus</p> <p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit</p> <p>* tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p> <p>* on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;</p> <p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)</p> <p>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles aktiivselt.</p>	<p>Eesti rahvamuusikas;</p> <p>* oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat</p> <p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.	<p>Kirjandus Autorlus.</p> <p>Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p>Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p>Tehnoloogiaõpetus Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p>Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p>Võõrkeeled võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine. Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>	
--------------------------	---	--	--	---	--

3.4 III kooliaste

3.4.1 Taotletavad pädevused III kooliastmes

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad loogika ja ruumilise mõtlemise ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- mõtleb loovalt, on avatud enesearendamisele.

3.4.2 Muusikaõpetuse ainekava 7. klass

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;	<p>Eesti keel, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. Kirjandus Laulutekstide autorid. Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud. Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo). Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine. Bioloogia Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. Loodusõpetus Liikumine/dünaamika. Inimeseõpetus Õige, vale, normid-reeglid,</p> <p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel. Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>	<p>Digitaalklaveri, süntesaatori, DVD-CD, projektori rakendamine näitlikustamisel. Referaatide koostamine (muusikalised kultuurid)</p> <p>PowerPoint esitlused</p>
Noodiõpetus	<ul style="list-style-type: none"> * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;	<ul style="list-style-type: none"> * Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid;		

Pillimäng	<p>* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest</p>	<p></p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomulikke ideid (pillimängus).</p>	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Loodusõpetus Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.</p> <p>Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p>	
-----------	---	--	--	--

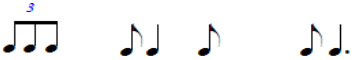
Liikumine	<p>(tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Idamaad.</p>	<p>Matemaatika Muusikapala vorm.</p> <p>Eesti keel Tekstide loomine. Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
Omalooming,	<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;</p>	<p>Eesti keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. Kirjandus Teose autor, teksti analüüs. Kunst Muusika meeoleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p>	
Muusika kuulamine.	<p>* Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* loominguideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat,</p>	<p>Eesti keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. Kirjandus Teose autor, teksti analüüs. Kunst Muusika meeoleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Bioloogia Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus. Geograafia</p>	

		<p>tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi)</p> <ul style="list-style-type: none"> * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: <p>keelpillid: poogenpillid viiul, viola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr;</p> <p>puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott;</p> <p>vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;</p> <p>klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion;</p> <p>orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid: (keelpillikvartett</p>	<p>Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p>Arvutiõpetus</p> <p>Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
--	--	---	--	--

3.4.3 Muusikaõpetuse ainekava VIII klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: <ul style="list-style-type: none"> * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt	<p>Eesti keel, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. Kirjandus Laulutekstide autorid. Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud. Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo). Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine. Bioloogia Hingamine, häälehoiu (k.a häälemurdeperioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. Füüsika Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p> <p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>	<p>Digitaalklaveri, süntesaatori, DVD-CD, projektori rakendamine näitlikustamisel, muusika loomine programmidega,</p> <p>Pop- ja rockmuusika</p>
Noodiõpetus	<ul style="list-style-type: none"> * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;			

Pillimäng	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinato'des; * rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.	kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: a) elektrofonid, sümfoniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; b) sümfonia, instrumentaalkontsert, c) pop- ja rokkmuusika * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid (pillimängus). * Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad. * Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);	Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika. Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, Matemaatika Muusikapala vorm. Eesti keel Tekstide loomine. Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Matemaatika	
Liikumine	* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast			

<p>Omalooming,</p>	<p>ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades. * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; *eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;</p>	<p>Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
<p>Muusika kuulamine.</p>	<p>* Väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; *teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviiul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksilofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmi pillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion; elektrofonid: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise:</p>	<p>Eesti keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. Kirjandus Teose autor, teksti analüüs. Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega Bioloogia Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus. Geograafia Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid. Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	

		orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid: (keelpillikvartett, popansambel); * eristab pop-, rokkmuusikat.		
--	--	--	--	--

3.4.4 Muusikaõpetuse ainekava IX klassile

Teema	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused	Lõiming teiste õppeainetega	Näited praktilistest töödest ja IKT rakendamisest
Laulmine	<p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras; * laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti; Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>	<p>Eesti keel, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. Kirjandus Laulutekstide autorid. Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud. Ühiskonnaõpetus Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo). Kehaline kasvatus Loomulik kehahoid ja hingamine. Bioloogia Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. Füüsika Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p>	<p>Digitaalklaveri, süntesaatori, DVD-d, CD-d, projektori rakendamine näitlikustamisel, esitus valitud muusikažanri kohta</p>
Noodiõpetus	<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja</p>	<p>Eesti keel Silbitamine teksti rütmistamisel Matemaatika Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. Tööõpetus Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>	

Pillimäng	* Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või	<p>Ialurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused; b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon, d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid (pillimängus).</p>	<p>Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud. Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika,.</p> <p>Kehaline kasvatus Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu,</p>	
-----------	---	--	--	--

<p>Liikumine</p>	<p>ostinato`des; * rakendab musitseerides akustilise kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus; * helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.</p>	<p>* Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid; * väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad.</p>	<p>kehapillisaated, Matemaatika Muusikapala vorm.</p> <p>Ühiskonnaõpetus Inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika. Eesti keel Tekstide loomine. Kehaline kasvatus Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted. Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Tööõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Arvutiõpetus Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
<p>Omalooming,</p>	<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>* Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato`sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; * kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne; * väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu; *loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades</p>	<p>Eesti keel Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. Kirjandus Teose autor, teksti analüüs. Kunst Muusika meeoleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs. Ajalugu Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. Ühiskonnaõpetus</p>	

Muusika kuulamine.	<p>* Väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes; * teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; * rakendab üksi ja rühmas muusitserides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsioonija rondovormi); * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansambelite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksilofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion; elektrofonid: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); * eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat (ooperi, opereti, muusikali ja balleti).</p>	<p>Rahvused, riigid ja nende tavad, inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik. Füüsika Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega. Bioloogia Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus. Geograafia Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid. Arvutiõpetus Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
Õppekäigud	Ooperi või balleti külastus Estonia teatrimajas			